

Krødsherad kommune
3536 Noresund

Vedtak om endrede krav til resipientovervåking ved større avløpsanlegg i Buskerud

Fylkesmannen vedtar at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud skal endres, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften. Vedtaket kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet. Frist for å sende endret overvåkingsprogram til Fylkesmannen er 1. september 2013, og frist for å starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet er 1. januar 2014.

Bakgrunn

I Buskerud er det per i dag 22 større avløpsanlegg for kommunalt avløpsvann, fordelt på 16 kommuner. Med større avløpsanlegg menes grovt sett anlegg med utslipp større enn 2 000 personekvivalenter¹ (pe) til ferskvann eller med utslipp større enn 10 000 pe til sjø². Disse anleggene er på forurensningsområdet regulert av egne utslippstillatelser, i tillegg til blant annet forurensningsforskriften kapittel 14. Fylkesmannen forvalter dette regelverket. Oversikt over anleggene og anleggseierne er vist i tabell 3.

Vannforskriften gir føringer for norsk vannforvaltning. Denne forskriften har spesifikke mål for hvordan vannmiljøet i elver, innsjøer og kystvann skal være, og veiledere med detaljerte føringer for hvordan vannovervåking skal utføres. De større avløpsanleggene i Buskerud har punktutslipp av rensset avløpsvann, enten til elv, til innsjø eller til Drammensfjorden. For å kunne følge med på hvordan utslippet fra anleggene påvirker vannmiljøet ved utslippsstedet (resipienten), har samtlige anlegg krav til resipientovervåking, fastsatt i utslippstillatelsene. Men overvåkingen blir utført på noe ulik måte ved de forskjellige anleggene, og ikke all overvåkingen er helt i samsvar med føringene i vannforskriften. Fylkesmannen mener derfor det er nødvendig at resipientovervåkingen ved de større avløpsanleggene i Buskerud blir endret, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften.

Fylkesmannen varslet vedtak om endret resipientovervåking i brev av 21. mars 2013. Vi fikk to uttalelser til varselet. Vi har som følge av uttalelsene endret noe på bestemmelsene om når vannprøver i elver skal tas. Se tabell 1, fotnote 7.

¹ Personekvivalent er definert i forurensningsforskriften § 11-3 m).

² Jamfør forurensningsforskriften § 14-1.

Krav til program for resipientovervåking

Utslipp av kommunalt avløpsvann kan påvirke en vannforekomst på forskjellige måter. Dette er de viktigste påvirkningstypene³:

- overgjødning (eutrofiering)
- belastning med organisk stoff
- partikkelforurensning/nedslamming
- mikrobiell forurensning
- miljøgifter – kan gjelde for anlegg som har påslipp fra industri med miljøgiftutslipp

Klassifiseringsveilederen⁴ og overvåkingsveilederen⁵ gir føringer for vannovervåking i elver, innsjøer og kystvann. Veilederne sier blant annet at det er viktig at biologiske parametere, for eksempel begroingsalger, er med i overvåkingsprogrammene, i tillegg til de tradisjonelle fysisk/kjemiske parametere. Ut fra det som står i disse veilederne, og ut fra generelle krav til dokumentasjon fra virksomheter i Norge med egne utlippstillatelser etter forurensningsloven, mener vi at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud skal være slik som i angitt vedlegg 1. Det inkluderer overvåkingsprogram som oppfyller minstekravene oppgitt i tabell 1 og tabell 2.

Tabell 1. Minstekrav til parametere, kvantifiseringsgrenser, prøvetakingsfrekvens og tidspunkt for prøvetaking ved større avløpsanlegg i Buskerud. Tabell 3 viser hvilken type resipient de forskjellige avløpsanleggene har.

Type resipient: elv

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	Annenhver måned (6x/år)	Fordeles over hele året ⁷	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Nitrat (NO ₃ -N)	10 µg/l	"	"	NB! Gjelder kun for Eggedal avløpsanlegg.
Totalt organisk karbon (TOC)	0,5 mg/l	"	"	
Suspendert stoff (SS)	1,5 mg/l	"	"	Prøvene skal filtreres med 1,2 µm glassfiberfilter, jamfør

³ Se for eksempel SFT-veileder 95:02, tilførselsberegning (Klima- og forurensningsdirektoratet).

⁴ Direktoratetsgruppe Vanddirektivet, 2009. Veileder 01:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann (klassifiseringsveilederen) (www.vannportalen.no).

⁵ Direktoratetsgruppe Vanddirektivet, 2010. Veileder for vannovervåking iht. kravene i vannforskriften, versjon 1.5 (overvåkingsveilederen) (www.vannportalen.no).

⁶ Kvantifiseringsgrense, eller LOQ (limit of quantification), tilsvarer den laveste mengden/konsentrasjonen som kan tallfestes i en vannprøve. Det kan brukes høyere kvantifiseringsgrenser hvis de enkelte analyseresultatene er innenfor metodens kvantifiseringsgrense.

⁷ Vi er kjent med at det kan være utfordrende å ta vannprøver i islagte elver. Fylkesmannen setter derfor ikke prøvetaking i perioder med isdekke som et absolutt krav. Vi ber likevel kommunene anstrenge seg for å få tatt prøver også i vinterperioden, fordi resultater fra disse vannprøvene vil gi viktig informasjon om elva. Det skal uansett tas minst seks prøver hvert år i elvevannforekomster.

				forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 2.2.
Kalsium	0,1 mg/l	"	"	NB! Gjelder kun for noen resipienter. Se avsnittet «Om vanntype og kalsium-analyse».
Termotolerante koliforme bakterier (TBK)	1 stk./100 ml	"	"	
Begroingsalger	-	En gang hvert 3. år. NB! Første prøveuttak av begroingsalger skal gjøres senest i august/ september 2014.	August/ september	Overvåkingen skal inkludere beregning av PIT-indeks i samsvar med vedlegg til veileder 01:2009 om klassifisering av miljøtilstand i vann (www.vannportalen.no).
Vannføring	-	-	-	Vannføringen registreres skjønnsmessig ved hvert prøveuttak, som minstevannføring/tørkevannføring, liten, middels, stor eller flomvannføring. Eventuelt oppgis vannføringen mer nøyaktig, f. eks. der vannføringsdata er fortløpende tilgjengelig (se http://www2.nve.no/h/hd/plotreal/Q/index.html)

Type resipient: innsjø

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Klorofyll a	0,5 µg/l	Seks prøveuttak fordelt på fem eller sju måneder	Begrenses til vekstsesongen (mai til september, evt. april til oktober i lavlandet)	
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	"	"	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Totalt organisk karbon (TOC)	0,5 mg/l	"	"	

Kalsium	0,1 mg/l	"	"	NB! Gjelder kun for noen resipienter. Se avsnittet «Om vanntype og kalsium-analyse».
Termotolerante koliforme bakterier (TBK)	1 stk./100 ml	"	"	
Siktedyp	-	"	"	
Farge mot Secchi-skive	-	"	"	
Temperatur	-	"	"	Minst tre steder, ned til 2x siktedyp.

Type resipient: kystvann

Parameter	Høyeste kvantifiseringsgrense (LOQ) ⁶	Minimum prøvetakingsfrekvens	Tidspunkt for prøvetaking	Kommentarer
Klorofyll a	0,5 µg/l			
Total fosfor (TotP)	3 µg/l	Månedlig	Perioden februar til september (8x prøveuttak)	
Total nitrogen (TotN)	10 µg/l	"	"	
Nitrat (NO ₃ -N)	10 µg/l	"	"	
Siktedyp	-	"	"	
Oksygen	0 mg/l	"	"	
Temperatur	-	"	"	Vertikalprofil.
Saltholdighet	-	"	"	Vertikalprofil.

Tabell 2. Krav til prøvetakingsstasjoner for resipientovervåking ved større avløpsanlegg i Buskerud.

Overvåkingssted	Antall stasjoner	Plassering av stasjoner
Elv	2	Rett oppstrøms, og etter blandingsone nedstrøms utslippspunktet. Se utdyping i eget avsnitt nedenfor.
Innsjø	1 ⁸	Midt i innsjøen (over dypeste punkt), men utenfor innblandingssone. Se utdyping i eget avsnitt nedenfor. Samleprøve fra overflaten ned til 2x siktedyp.
Kystvann	1	Ved utslippspunktet. Prøver fra standarddyp (se overvåkingsveilederen).

⁸ Tillegg for Haglebu avløpsanlegg: Tre prøver av bunnvannet i Søndre Haglebuvatn per år, og tre prøver av overflatevann i Nordre Haglebuvatn per år, fordelt over vekstsesongen.

Utfyllende kommentarer

Om uttak av prøver

I vedlegg 1 står det at det skal brukes akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne, hvis aktuelle akkrediterte laboratorier/tjenester finnes i Norge. Det betyr at kommunens egne folk ikke trenger å være akkreditert for å drive med uttak, håndtering, lagring og forsendelse av vannprøver. Vi vil likevel påpeke at aktiviteter i forbindelse med resipientovervåkingen skal utføres etter Norsk Standard (NS) der slik standard finnes. Fylkesmannen vil få laget en instruks for vannprøvetaking i samsvar med NS, slik at aktuell informasjon fra NS skal bli lettere tilgjengelig for avløpsanleggene. Vi vil sende ut denne instruksen så snart den er ferdig, trolig innen utgangen av august 2013.

Når det gjelder prøvetaking av begroingsalger, vil vi uavhengig av det som står ovenfor anbefale bruk av eksterne personer til å ta disse prøvene, med mindre kommunens eget personell kan dokumentere tilstrekkelig kompetanse på slik prøvetaking. Dette fordi prøvetaking av begroingsalger etter nye metoder i henhold til vannforskriften er betydelig mer kompetansekrevene enn generell vannprøvetaking.

Om prøvetakingssted

For at prøveresultater skal gi korrekt informasjon om hvordan utslippet fra et avløpsanlegg påvirker resipienten, er det viktig at prøvene blir tatt så langt nedstrøms (i elver)/bort fra (i innsjøer og kystvann) utslippspunktet at avløpsvannet er fullstendig blandet med resipientvannet. Samtidig skal prøvene ikke tas så langt unna utslippspunktet at andre forurensningskilder kan ha påvirket resipienten, og – for elver – ikke så langt nedstrøms at ellevannet ved utslippspunktet er fortynnet av vann fra sideelver. For å unngå prøvetaking i innblandingssoner, hvor utslippsvann kan være ufullstendig blandet med resipientvannet, skal gjeldende retningslinjer benyttes ved bestemmelse av prøvetakingssted. Per i dag sier retningslinjene dette⁹:

- For elver: innblandingsslengde (L) er $10 \cdot W$ (bredde av vassdrag), maksimum lengde er 1 km
- For innsjøer: innblandingsslengde (L) er $0,25 \cdot D$ (diameter innsjø)

For øvrig må prøvetakingspunktet oppstrøms et renseanlegg ligge slik at vannprøver derfra ikke kan bli påvirket av punktutslipp fra avløpsanleggenes overløp.

Vi forstår det ellers slik at prøver av begroingsalger bør tas i et stryk/et sted med tilstrekkelig hurtigrennende vann. Vi anbefaler derfor at prøvetakingssteder, særlig i elver, fastsettes i samråd en ekstern, kompetent konsulent, jamfør avsnittet om uttak av prøver. Hvis det i nærheten av utslippspunktene allerede er i bruk prøvetakingssteder som oppfyller kriteriene ovenfor, anbefaler vi at disse prøvetakingsstedene fortsatt blir brukt.

⁹ NIVA (www.niva.no) jobber med en rapport om beregningsregler for norske forhold. Denne rapporten vil trolig komme til å overta som gjeldende retningslinje.

Om omfanget av overvåkingen

Ifølge klassifiseringsveilederen bør en tilstrekkelig sikker vannmiljøklassifisering være basert på observasjoner fra tre år. Fylkesmannen mener derfor at resipientovervåkingen ved de større avløpsanleggene skal foregå i samsvar med vedlegg 1 og tabell 1 i alle fall i perioden januar 2014 til desember 2016. Vi planlegger å i 2017 gjøre en ny vurdering av behovet for resipientovervåking, og eventuelt justere overvåkingskravene. Inntil Fylkesmannen eventuelt justerer overvåkingskravene, skal resipientovervåkingen foregå i samsvar med vedlegg 1.

Om eksisterende overvåking

Fylkesmannen har i mange år overvåket vannmiljøet i Drammensvassdraget, på forskjellige stasjoner på strekningen Storelva i Ringerike til Drammensfjorden. Denne overvåkingen vil fremover foregå som en del av den generelle vannovervåkingen i vannregion Vest-Viken, i regi vannområdene v/prosjektleder. Vi anbefaler at resipientovervåkingen ved avløpsanleggene blir koordinert med denne generelle vannmiljøovervåkingen.

Prosjektet Ren Drammensfjord (www.rendrammensfjord.no) overvåker vannmiljøet i Drammensfjorden. Ved en mindre justering av denne overvåkingen vil data derfra kunne ivareta resipientovervåkingen fra de avløpsanleggene som har Drammensfjorden som resipient. Vi anbefaler eierne av disse anleggene å ta kontakt med Fylkesmannen, og eventuelt avtale at Ren Drammensfjord tar seg av resipientovervåkingen til anleggene, mot at anleggene betaler en del av overvåkingen.

Om vanntype og kalsium-analyse

Vanntypen til en resipient fastsettes blant annet ut fra størrelsen på resipienten, og vannets innhold av kalsium og humus. Se for eksempel kapittel 4 i karakteriseringsveilederen. Forskjellige vanntyper har forskjellige klassegrenser for kjemiske parametere, som fosfor og nitrogen. For å vite hva som er rette vannmiljømål for den enkelte resipient, er det derfor viktig at vanntypen er korrekt fastsatt. For noen avløpsanlegg sine resipienter har Fylkesmannen ikke tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å fastsette vanntype. For disse resipientene er oppgitte vanntype å betrakte som foreløpig. Dette er markert i tabell 3 ved at vanntypen er satt i parentes. For at vi skal få tilstrekkelig kunnskap om vanntypen i disse resipientene, stiller vi krav om prøvetaking av kalsium, jmfør tabell 1. Kalsiumprøvene skal tas over to år, i 2014 og 2015. I elver skal vannprøver fra kun én av stasjonene analyseres for kalsium – den som ligger oppstrøms utslippspunktet.

Kostnader og kostnadsdekning

Vi antar at årlige kostnader for vannprøveanalyser, vurdering og rapportering i forbindelse med resipientovervåking i samsvar med vedlegg 1 i gjennomsnitt vil være i størrelsesorden 20 000 kr for to prøvetakingsstasjoner i en elveresipient, 15 000 kr for én prøvetakingsstasjon i en innsjøresipient og 15 000 kr for én prøvetakingsstasjon i en kystresipient. I tillegg kommer lønns- og transportkostnader ved prøvetakingen. Kostnader for avløpsanleggenes resipientovervåking kan dekkes inn gjennom kommunale avløpsgebyr, jmfør Klifs kommentarer til forurensningsforskriften § 16-1 (www.klif.no – Regelverk).

Mindre avløpsanlegg

Dette brevet gjelder større avløpsanlegg. Mindre avløpsanlegg, det vil grovt sett si anlegg med utslipp fra 1 til 2 000 pe til ferskvann og utslipp fra 1 til 10 000 pe til sjø, er på forurensningsområdet blant annet regulert av forurensningsforskriften kapittel 12 og 13, i tillegg til egne utslippstillatelser. Kommunen er forurensningsmyndighet for slike anlegg. Hvis disse anleggene skal ha krav til resipientovervåking, må kommunene fastsette slike krav i anleggenes utslippstillatelser.

Konklusjon

Fylkesmannen mener det er nødvendig at resipientovervåkingen ved større avløpsanlegg i Buskerud blir endret, slik at overvåkingen blir i samsvar med føringene i vannforskriften. Vi mener videre at de forventede kostnadene for resipientovervåkingen er akseptable sett i sammenheng med nytten anleggseierne, Fylkesmannen og andre vil ha av informasjonen som overvåkingsresultatene vil gi.

Vedtak om endring av tillatelse

1. Avløpsanleggene i tabell 3 nedenfor får endrede krav til resipientovervåking. Resipientovervåkingen ved disse anleggene skal gjøres slik som beskrevet i vedlegg 1.
2. Kravene til resipientovervåking gitt i vedlegg 1 erstatter eksisterende krav til resipientovervåking i anleggenes utslippstillatelser etter forurensningsloven.
3. Endringen gjelder fra dags dato.

Hjemmel for det varslede vedtaket er forurensningsloven § 11, jamfør § 18 og forurensningsforskriften §§ 14-3, 14-4 og 14-6.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om vedtak om gebyr i brev av 21. mars 2013. Vi har ikke mottatt noen uttalelser til varselet. Fylkesmannen fatter derfor følgende vedtak: Anleggseierne skal betale 5 400 kr i gebyr for endringen av utslippstillatelse, med ett gebyr per anleggseier uavhengig av antall anlegg. Hjemmel for det varslede vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3 jamfør § 39-5. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes.

Klageadgang

Vedtakene kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet innen tre uker, jamfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtakene utsettes. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra www.fmbu.no – Miljø og klima – Klageskjema.

Tidsfrister

Tema	Tidsfrist
Sending av overvåkingsprogram til Fylkesmannen for godkjenning	1. september 2013
Starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet	1. januar 2014

Med hilsen

Øivind Holm
avdelingsdirektør

Håkon Dalen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Vedlegg

Krav til resipientovervåking ved avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14, 2 s.

Kopi til:

Vannregion Vest-Viken v/Hilde Reine (Hilde.Reine@bfk.no)

Vannområde Drammenselva v/Tore Lagesen (Tore.Lagesen@Ovre-Eiker.Kommune.no)

Vannområdene Hallingdal og Valdres v/Ellen Margrethe Stabursvik (ems@hallingnett.no)

Vannområde Numedalslågen v/Silje Ljøterud Bergan (silje.ljoterud.bergan@lr.no)

Vannområde Simoa v/Morten Eken (morten.eken@modum.kommune.no)

Vannområde Tyrifjorden v/Ole Hermann Hollerud (ole.hermann.hollerud@hole.kommune.no)

Tabell 3. Oversikt over avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14, per mai 2013.

Anleggseier/kommune	Avløpsanlegg	Dato utslipps-tillatelse	Resipient	Type resipient	Vanntype ¹⁰
Drammen	Muusøya	06.09.05	Drammenselva	Elv	6
Drammen	Solumstrand	06.09.05	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Gol	Gol	09.01.02	Hallingdalselva	Elv	13
Gol	Golsfjellet	09.01.02	Tisleifjorden	Innsjø	17/L-N5
Hemsedal	Trøim	19.09.03	Hemsil	Elv	9/R-N5
Hol	Geilo	21.05.02	Usteåne	Elv	9/R-N5
Hol	Ustaoset	21.05.02	Ustevatnet	Innsjø	(22/L-N7)
Hole	Hole	26.02.02	Storelva	Elv	(7)
Kongsberg	Sellikdalen	07.09.01	Numedalslågen	Elv	6
Krødsherad	Noresund	22.09.08	Krøderen	Innsjø	6/L-N2
Lier	Linnes	18.02.02	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Modum	Bårud	04.02.02	Drammenselva	Elv	6
Modum	Elvika	24.10.12	Drammenselva, før samløp med Snarumselva	Elv	(7)
Modum	Øya ¹¹	04.02.02	Utløp Tyrifjorden	(Elv)	- ¹⁰
Nedre Eiker	Mjøndalen	13.03.02	Drammenselva	Elv	6
Nes	Nesbyen	19.02.02	Hallingdalselva	Elv	6
Ringerike	Monserud	27.09.02	Storelva	Elv	(7)
Røyken	Lahell	14.11.01	Drammensfjorden	Kystvann	Sk4
Sigdal	Eggedal	02.01.12	Eggedøla	Elv	9/R-N5
Haglebu Vann- og Avløpsselskap AS, Sigdal	Haglebu	03.04.10	Søndre Haglebuvatn	Innsjø	12/L-N5
Øvre Eiker	Hokksund	13.03.02	Drammenselva	Elv	6
Ål	Sundre	27.03.02	Hallingdalselva	Elv	9/R-N5

¹⁰ Fastsett av Fylkesmannen, jmfør tabell 3.4, 3.5 og 3.7 i klassifiseringsveilederen. Tall uthevet og i parentes betyr at vanntypen per 05/13 er å betrakte som foreløpig, og at vi trenger mer kunnskap om vannforekomsten før vi kan fastsette vanntypen endelig.

¹¹ Modum kommune planlegger å legge ned Øya avløpsanlegg innen 2013/2014. Dette anlegget trenger derfor ikke å bli inkludert i kommunens endrede resipientovervåkingsprogram.

Vedlegg 1

Krav til resipientovervåking ved avløpsanlegg i Buskerud regulert av forurensningsforskriften kapittel 14

1.1 Overvåking av resipienten

Den ansvarlige for avløpsanlegget skal sørge for at vannmiljøet ved anleggets utslippssted (resipienten) blir overvåket. I tillegg skal den ansvarlige sørge for at lokale effekter av eventuelle andre utslipp fra avløpsanlegget, for eksempel utslipp fra nødoverløp, blir overvåket. Resultatene fra resipientovervåkingen skal kunne brukes til å vurdere hvordan utslippet fra avløpsanlegget påvirker økologisk tilstand i resipienten med hensyn på overgjødning (eutrofiering), belastning med organisk stoff, partikkelforurensning og mikrobiell forurensning. Resultatene skal også kunne brukes for å avgjøre om den økologiske tilstanden i resipienten er i samsvar med aktuelle vannmiljømål.

Virksomheten skal få utarbeidet og gjennomført et program for overvåking.

Overvåkingsprogrammet skal som et minimum omfatte parametere, kvantifiseringsgrenser, prøvetakingsfrekvens, tidspunkt for prøvetaking og prøvetakingssted som angitt i tabell 1 og 2 i brevet ovenfor. Videre skal uttak, håndtering, lagring, forsendelse og analyse av prøver i forbindelse med resipientovervåkingen utføres etter Norsk Standard (NS) der slik standard finnes. Annen metode kan brukes hvis det kan dokumenteres at metoden gir minst samme nøyaktighet som NS. Aktiviteter i forbindelse med resipientovervåkingen skal være kvalitetssikret, det vil si dokumenterte og etterprøvbare. Det skal brukes akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne, hvis aktuelle akkrediterte laboratorier/tjenester finnes i Norge.

Prøvetakingsstedet/-stedene skal være valgt i samsvar med gjeldende retningslinjer. I overvåkingsprogrammet skal valget av prøvetakingssted/-steder være begrunnet, og prøvetakingsstedet/-stedene være stedfestet med sjusifrede UTM 32, Euref 89-koordinater.

Overvåkingsprogrammet skal sendes Fylkesmannen for godkjenning. Frist for å sende overvåkingsprogrammet til Fylkesmannen er 1. september 2013. Frist for å starte gjennomføring av overvåkingsprogrammet er 1. januar 2014.

Virksomheten plikter innen utgangen av februar året etter utslippsåret å få sammenstilt resultatene fra resipientovervåkingen for foregående år, og få vurdert hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål. Denne vurderingen skal være skriftlig dokumentert.

1.2 Lagring av dokumentasjon fra resipientovervåkingen

Virksomheten skal ta vare på alle prøveresultater og annen dokumentasjon fra resipientovervåkingen. Opplysningene skal lagres i minst fem år, og de skal være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jmfør forurensningsloven § 50.

1.3 Rapportering

Virksomheten skal innen 15. februar året etter utslippsåret rapportere resultatene fra resipient-overvåkingen. Rapporteringen skal sendes Fylkesmannen elektronisk, til postmottak@fmbu.no. Resultatene skal rapporteres på en slik form at Fylkesmannen skal kunne importere dem direkte til databasen Vannmiljø (www.vannportalen.no) (se mal på <http://vannmiljokoder.klif.no/>). Rapporteringen skal i tillegg inkludere vurderingen av hvordan tilstanden i resipienten er sett i sammenheng med lokale og nasjonale vannmiljømål.

Virksomheten skal i forbindelse med rapporteringen av utslippsdata angi og kommentere:

- usikkerhet i datamaterialet
- resultater fra tredjeparts verifikasjon av egne målinger

Krødsherad kommune
3536 Noresund

Ny utslippstillatelse for Noresund avløpsanlegg

Krødsherad kommune har søkt Fylkesmannen om endret utslippstillatelse for Noresund avløpsanlegg. Fylkesmannen gir ny utslippstillatelse på nærmere vilkår. Den nye tillatelsen erstatter tidligere tillatelser. Vedtaket kan påklages til Statens forurensningstilsyn.

Vi viser til søknad fra dere av 24. oktober 2007 om endret tillatelse til utslipp av avløpsvann fra Noresund avløpsanlegg.

Bakgrunn

Noresund avløpsanlegg er dimensjonert for 1 500 personekvivalenter (pe). I 2006 ble avløpsanlegget for tettbebyggelsen på Norefjell, Snersrud avløpsanlegg, lagt ned, og avløpsvannet ble overført til Noresund avløpsanlegg. Belastningen på Noresund avløpsanlegg er nå høyere enn 2 000 pe. Krødsherad kommune vil øke avløpsanlegges kapasitet til 6 000 pe for å kunne håndtere den økte belastningen.

Ifølge forurensningsforskriften § 14-3 er Fylkesmannen forurensningsmyndighet for Noresund avløpsanlegg. Forurensningsforskriften fastsetter de minstekrav kommunen må overholde, men forskriften gir ikke kommunen nødvendig tillatelse til forurensende virksomhet, jmfør forurensningsforskriften § 14-4.

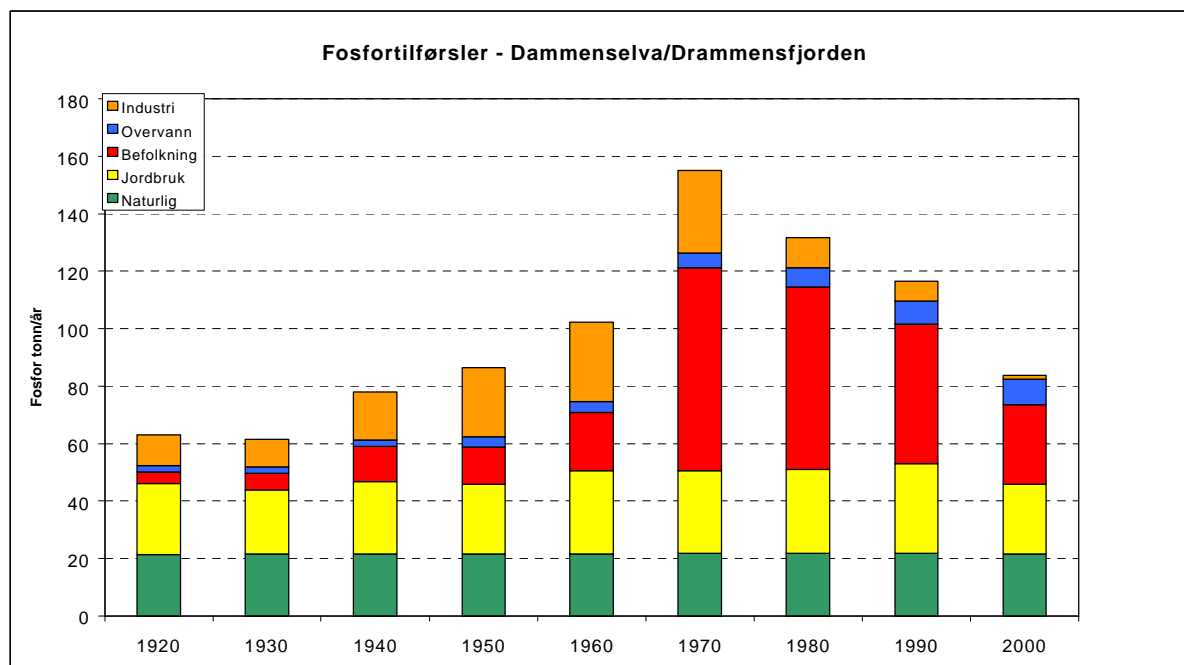
Offentlig høring

Søknaden om utslippstillatelse var på offentlig høring fra 9. april til 7. mai 2008. Vi har ikke fått noen merknader til søknaden.

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Rensekrav for fosfor

Sanitært avløpsvann kan tilføre betydelige mengder næringssalter til vann og vassdrag i Buskerud. For eksempel bidro sanitært avløpsvann med i overkant av 30 % av samlede fosfortilførsler til Drammenselva i år 2000 (figur 1). Det er de siste årene gjennomført flere tiltak for å redusere tilførselen av næringssalter og organisk stoff til vann i Buskerud. Innen avløpssektoren er renseanlegg og avløpsnett modernisert og fornyet. Innen landbrukssektoren er det gjennomført erosjonsreducerende tiltak i form av jordbearbeiding, og det er utarbeidet gjødselplaner som hindrer unødig stort tap av næringssalter. Tiltakene har resultert i en betydelig forbedring av vannkvaliteten i blant annet Drammensvassdraget (figur 1).

Figur 1. Fosfortilførsel til Drammensfjorden fra Dammenselva i perioden 1920 til 2000. Fra rapport 2-2000, Fylkesmannen i Buskerud.

Krøderen er resipienten til Noresund avløpsanlegg. Hovedtilløpet til Krøderen er Hallingdalselva, mens utløpet går i Snarumselva og videre til Dammenselva og Drammensfjorden. Analyseresultater fra 2006 viser at vannkvaliteten i innløpet og i utløpet av Krøderen er "Meget god" eller "God" etter SFTs klassifiseringssystem (SFT-veileder 97/04) (tabell 1).

Tabell 1. Gjennomsnittlige analyseverdier fra vannprøver tatt i innløpet og i utløpet av Krøderen i perioden april til november 2006 (Fra Overvåking av Hallingdalsvassdraget i 2006, rapport 07/04, Eurofins Drammen).

Stasjon	Total fosfor (µg/l)	Total nitrogen (µg/l)	Total organisk karbon (mg C/l)	pH	Turbiditet (FNU)	Termostabile koliforme bakterier (stk./100 ml)
Krøderen inn	5,1	233	2,6	6,8	0,61	36
Krøderen ut	4,1	217	3,0	6,7	0,47	3

Tilstandsklasse "Meget god"

Tilstandsklasse "God"

Vannresipientene i Buskerud er i forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 1.2 definert som følsomt område. Det medfører at alle større avløpsanlegg i Buskerud (anlegg med større kapasitet enn 2 000 pe og utslipp til ferskvann og større kapasitet enn 10 000 pe og utslipp til sjø) har krav om rensing av fosfor. Forurensningsregelverkets minstekrav til renseseffekt for fosfor for større avløpsanlegg i følsomt område er 90 %, mens vi har satt renskravet til 93 % for Noresund avløpsanlegg. Fylkesmannen i Buskerud er tilsynsmyndighet for til sammen 21 avløpsanlegg. Av disse har alle unntatt ett anlegg strengere renskrav enn minstekravet (93-95 %). Anlegget med 90 % renskrav har utslipp til sjø. Kravet til 93 % fosforrenseseffekt

i stedet for 90 % for Noresund avløpsanlegg vil i seg selv ha liten betydning for vannkvaliteten i Krøderen. Vi vurderer det likevel slik at strengere rensekrav for fosfor for større avløpsanlegg, inkludert Noresund, samlet sett er nødvendig for å opprettholde og eventuelt forbedre vannkvaliteten i vassdragene i Buskerud. Vi mener videre at den positive virkningen strengere rensekrav vil ha for lokale og regionale resipienter forsvares de ekstra kostnadene som strengere rensekrav eventuelt medfører.

Rensekrav for organisk stoff

Noresund avløpsanlegg har til nå ikke hatt krav om rensing av organisk stoff (sekundærrensing, se definisjon i forurensningsforskriften § 14-2). Ifølge forurensningsforskriften § 14-6 skal kommunalt avløpsvann fra eksisterende avløpsanlegg som endres vesentlig gjennomgå sekundærrensing. Kravet gjelder anlegg i følsomt område, og Noresund avløpsanlegg ligger i følsomt område, jamfør forurensningsforskriften kapittel 11 vedlegg 1. Som vesentlig endring regnes blant annet en kapasitetsøkning på 25 % eller mer (se kommentarer til forurensningsforskriften). Noresund avløpsanlegg er ifølge utslippssøknaden opprinnelig dimensjonert for 1 500 pe, mens planlagte ombygging vil øke kapasiteten til 6 000 pe. Anlegget vil derfor endres vesentlig, og sekundærrensingskravet vil gjelde for anlegget fremover.

Utslippstillatelsens krav til rensing av organisk stoff tilsvarer minstekravene i forurensningsforskriften.

Støy

Støyen fra virksomheten skal ikke overskride normverdier for kontinuerlige støykilder. Normverdiene er definert i støyretningslinjen T-1442 fra Miljøverndepartementet, jamfør SFT-veileder TA-2115.

Energistyringssystem

I vilkår 8 er det fastsatt krav til energistyringssystem og utnyttelse av eventuell overskuddsenergi. Kravet bygger på tilsvarende krav som gjelder for landbaserte industrianlegg, uavhengig av størrelse. Kilder til overskuddsenergi kan for eksempel være varmeoverskudd i avløpsvannet. Ved en vurdering av hva som er teknisk og økonomisk mulig, skal det legges til grunn at et eventuelt varmeuttak ikke skal gå på bekostning av renseseffekten i anlegget, og at eventuelle kostnader skal stå i et rimelig forhold til den miljøgevinsten som kan oppnås.

Risikoklasse

Virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven skal plasseres i en risikoklasse (se forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-6). Risikoklassen skal angi forurensningspotensialet til virksomheten. Plassering i risikoklasse har betydning for hvor ofte en virksomhet vil bli inspisert av forurensningsmyndigheten, og for hvor stort gebyr virksomheten må betale for hver inspeksjon (se tabell 2).

Tabell 2. Grunnlag for fastsettelse av risikoklasse for avløpsanlegg, gjennomsnittlig tilsynsfrekvens og gebyr for inspeksjon.

Risikoklasse	Utslipp	Resipient	Inspeksjon	Revisjon	Gebyr for inspeksjon (kr) (per 01.01.08)
1	Store Store	Svak Middels	Hvert 4. år	Hvert 4. år	18 200
2	Store Moderate	God Svak	Hvert 6. år	Hvert 6. år	13 700
3	Moderate Små	Middels Svak	Hvert 3.-4. år	-	10 500
4	Moderate Små	God Middels	Hvert 6.-8. år	-	4 100

Vi vurderer det slik at utslipp og potensialet for utslipp fra avløpsanlegget er lite til moderat, og at resipienten er svak til middels. Noresund avløpsanlegg plasseres derfor i risikoklasse 3.

Rapportering

Utslippstillatelsens stiller mer krav til rapportering enn minstekravene i forurensningsforskriften. Tilsvarende krav til rapportering er også stilt til de andre avløpsanleggene i Buskerud hvor Fylkesmannen er forurensningsmyndighet. Rapporteringskravene er gitt for at Fylkesmannen skal få et godt grunnlag for effektiv og målrettet oppfølging av avløpsanleggene.

Økte utslipp ved ombygging

I søknaden om ny utslippstillatelse for Noresund avløpsanlegg og i annonserte utlysningstekst av 9. april 2008 beskriver dere hvilke tiltak som skal gjøres ved Noresund avløpsanlegg ved planlagte ombygging. I tidsplanen for ombyggingen opplyser dere at det vil bli ca. åtte uker med redusert anleggsdrift, hvor det vil bli redusert rensing av avløpsvannet og økte restutslipp. Dere opplyser videre at kommunen skal varsle om det økte restutslippet.

Vedtak

1. Fylkesmannen i Buskerud gir Krødsherad kommune ny tillatelse til utslipp av avløpsvann fra Noresund avløpsanlegg.
2. Fylkesmannen fastsetter egne vilkår for tillatelsen. Vi viser til vedlagte tillatelse.
3. Fylkesmannen plasserer Noresund avløpsanlegg i risikoklasse 3.
4. Fylkesmannen trekker tilbake tillatelsen av 19. juli 1993 for Noresund renseanlegg og tillatelsen av 12. november 1992 for Norefjell renseanlegg.
5. Fylkesmannen gir Krødsherad kommune tillatelse til økte restutslipp fra Noresund avløpsanlegg i inntil åtte uker i forbindelse med den planlagte kapasitetsutvidelsen. Vi forutsetter at dere følger de beskrevne planene for ombygging. Ombyggingen skal være ferdig innen 1. mars 2010.

Hjemmel for vedtaket er forurensningsloven § 11, jamfør § 18 og forurensningsforskriften §§ 14-3, 14-4 og 14-6.

Klageadgang

Ifølge forvaltningsloven §§ 28 og 29 kan vedtaket påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Statens forurensningstilsyn og sendes til Fylkesmannen i Buskerud. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen (se forvaltningsloven § 32). Klagen må undertegnes. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jamfør forvaltningsloven §§ 18 og 19. Ved klage kan parten søke om utsettelse for gjennomføring av vedtaket, jamfør forvaltningsloven § 42. Klageskjema kan lastes ned fra www.fmbu.no.

Kunngjøring

Vi vil kunngjøre vedtaket i Bygdeposten og på Fylkesmannens nettsted www.fmbu.no.

Tidsfrister

Tema	Tidsfrist
Utarbeiding og innføring av internkontroll	31. desember 2008
Akkreditering av prøvetaking	31. desember 2008
Energistyringssystem	31. desember 2008
Ferdigstilling av anlegget	1. mars 2010
93 % renseeffekt for fosfor	1. mars 2010
Rensing av organisk stoff og oppfylling av sekundærrensekravet	1. mars 2010

Med hilsen

Øivind Holm
Avdelingsdirektør

Håkon Dalen

Vedlegg

Aktuelt lovverk og aktuell litteratur for Noresund avløpsanlegg, 1 s.
Tillatelse til utslipp av avløpsvann inkludert overvann fra Noresund avløpsanlegg i
Krødsherad kommune, 10 s.

Kopi til

Buskerud Fylkeskommune, Utviklingsavdelingen, Fylkeshuset, 3020 Drammen
(postmottak@bfk.no)

Modum kommune, Postboks 38, 3371 Vikersund (servicetorg@modum.kommune.no)

Norges Jeger- og Fiskeforbund, Foss Gård, 3400 Lier (buskerud@njff.org)

Regionrådet for Hallingdal, 3570 Ål (regionraadet@hallingnett.no)

Rolf Olsen, Billingstadlia 4, 1396 Billingstad (rolf.o@frisurf.no)

Vedlegg 1. Aktuelt lovverk og aktuell litteratur for Noresund avløpsanlegg

Aktuelt lovverk

- Lov nr. 6 av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift nr. 931 av 1. juni 2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift nr. 930 av 1. juni 2004 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift nr. 1127 av 12. juni 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov nr. 79 av 11. juni 1976 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift nr. 1269 av 9. juli 1992 om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

Oppdaterte lover og forskrifter finnes på www.lovdatab.no. Se også www.regelhjelp.no.

Aktuell litteratur

- Annullering av avløpsprøver på kommunale renseanlegg. Informasjonsark TA 2220/2007 fra Statens forurensningstilsyn (SFT).
- Fortolkning av forurensningsforskriftens forbehold om "uvanlige forhold" vedrørende analyseresultater. Rapport 5304-2006, Norsk institutt for vannforskning (NIVA).
- Håndbok i kildeopsporing i avløpssystemet. Rapport 159-2008 Norsk Vann.
- Klimatilpasninger og mulige tiltak i avløpsanlegg. SFT-veileder 2317/2007.
- Kommentarer til forurensningsforskriften fra Statens forurensningstilsyn (www.sft.no – regelverk).
- Utslipp av sanitært og kommunalt avløpsvann. Veiledning til kommunene. SFT-veileder TA-2236/2007.
- Veiledning for dokumentasjon av utslipp fra befolkningen. NORVAR prosjektrapport 99/1999.

Tillatelse til utslipp av avløpsvann inkludert overvann fra Noresund avløpsanlegg i Krødsherad kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 (forurensningsloven) § 11 jamfør § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 24. oktober 2007 (heretter omtalt som utslippssøknaden).

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tillatelse av 19. juli 1993 for Noresund renseanlegg og tillatelse av 12. november 1992 for Norefjell renseanlegg.

Tillatelsen kan endres med hjemmel i forurensningsloven § 18.

Administrative opplysninger

Avløpsanlegg	Noresund avløpsanlegg (Noresund renseanlegg med utslippsledning og alt tilknyttet offentlig avløpsnett)
Besøks- og postadresse	Noresund, 3536 Krødsherad
Kommune og fylke	0622 Krødsherad, Buskerud
Organisasjonsnummer	876 662 302
NACE-kode og -beskrivelse	75.110 Generell (overordnet) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning
NOSE-kode og -beskrivelse	109.04.02 Behandling av spillvann på bolig- og handelssektoren
Tillatelse nr.	2008.141.T
Risikoklasse	3
Resipient	Krøderen

Dato: 22. september 2008

For Fylkesmannen i Buskerud

Øivind Holm
Avdelingsdirektør

Håkon Dalen

Innholdsfortegnelse

Vilkår for utslippstillatelsen til Noresund avløpsanlegg.....	3
1 Rammer	3
2 Utslipp til vann	3
2.1 Rensekrav.....	3
2.2 Tap fra avløpsnett	3
3 Utslipp til luft.....	4
4 Støy	4
5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter	4
6 Avfall og avløpsslam	4
7 Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer.....	5
8 Energistyringssystem	5
9 Utforming og drift av avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning	5
10 Utslippskontroll og overløp	6
11 Prøvetaking og analyse.....	6
12 Vurdering av analyseresultater	7
13 Resipientovervåking.....	8
14 Akutt forurensning – beredskap og varsling	8
15 Rapportering	8
15.1 Rapportering til KOSTRA.....	8
15.2 Rapportering til Fylkesmannen.....	8
16 Internkontroll	9
16.1 Generelt.....	9
16.2 Risikovurdering og forebyggende tiltak	9
17 Ansvarsforhold, forurensningsgebyr og straffeansvar	9
18 Eierskifte	9
19 Nedleggelse	10
20 Tilsyn.....	10

Vilkår for utslippstillatelsen til Noresund avløpsanlegg

1 Rammer

Tillatelsen gjelder utslipp fra Noresund renseanlegg og alt offentlig avløpsnett som er tilknyttet dette renseanlegget, heretter betegnet avløpsanlegget. Avløpsanlegget mottar ikke avløpsvann fra andre kommuner. Gjennomsnittlig tilførsel til anlegget er ifølge utslippssøknaden beregnet å tilsvare ca. 1 500 personekvivalenter (pe) i 2006, mens maks ukentlig belastning er beregnet å tilsvare ca. 4 200 pe.

Ved vesentlige endringer ved avløpsanlegget skal kommunen orientere Fylkesmannen, og om nødvendig søke om endring av tillatelsen. Dette gjelder selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene. Hva som anses som vesentlige endringer er definert i SFTs kommentarer til forurensningsforskriften.

Hvis annet ikke er klart bestemt i denne tillatelsen skal kommunen drive avløpsanlegget i samsvar med alle relevante krav i gjeldene forurensningsregelverk.

2 Utslipp til vann

2.1 Rensekrav

Noresund avløpsanlegg har følgende krav til rensing av avløpsvann:

Parameter	Krav
Fosfor (tot-P)	Årlig middelerdi for renseseffekt skal være minst 93 %.*
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Renseeffekten skal være minst 70 % eller utslippskonsentrasjonen skal være maks 25 mg O ₂ /l.*
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Renseeffekten skal være minst 75 % eller utslippskonsentrasjonen skal være maks 125 mg O ₂ /l.*

* Se utdypende forklaring under punkt 12 Vurdering av analyseresultater. Kravene gjelder fra ombyggingen av anlegget er ferdig, senest 1. mars 2010. Frem til ombyggingen er ferdig er renskravet for fosfor 90 %, og anlegget har ikke krav om rensing av organisk stoff.

2.2 Tap fra avløpsnettet

Tillatt maksimalt tap fra avløpsnettet til Noresund avløpsanlegg (overløp + utlekking) er 5 % per år.

3 Utslipp til luft

Lukt og diffuse utslipp som kan medføre skade eller ulempe for miljøet skal begrenses mest mulig. Aktuelle kilder til slike utslipp kan være pumpestasjoner, kummer, renseanlegg og utearealer, for eksempel lagerområder for slam.

4 Støy

Avløpsanleggets bidrag til utendørs støy skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Middelstøy (L_{den})	Natt (kl. 23-07) L_{natt}	Natt (kl 23-07) L_{5AF}
55 dB	45 dB	60 dB

Støygrensene gjelder all støy fra avløpsanleggets ordinære virksomhet, inkludert intern transport på renseanleggområdet og lossing/lasting av råvarer, slam mv. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

5 Grunnforurensning og forurensete sedimenter

Virksomheten skal ikke ha noen utslipp til grunnen. Kommunen plikter å ha løpende kontrollfunksjoner som sikrer at dette ikke skjer. Alle utslipp av kjemikalier til grunnen skal umiddelbart meldes til kommunens branntjeneste, jmfør forskrift om varsling av akutt forurensning. Ved påstøting av forurensete masser eller sedimenter skal kommunen gjennomføre en miljørisikoanalyse som grunnlag for å ta en avgjørelse om hva som skal gjøres.

Graving, mudring og andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter trenger tillatelse etter forurensningsloven, jmfør forurensningsforskriftens kapittel 2.

6 Avfall og avløpsslam

Kommunen plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten.

Innholdet av skadelige stoffer i avfall og avløpsslam skal begrenses så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Kommunen plikter å sørge for at all håndtering av avløpsslam og avfall, inkludert farlig avfall, gjøres i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften og forskrift om organisk gjødsel. Dette inkluderer at alt farlig avfall skal leveres til godkjente mottakere. Leveranser av farlig avfall skal kunne dokumenteres skriftlig.

7 Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, inkludert hjelpekjemikalier som vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempelsesmidler med mer.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at de kan medføre fare for forurensning skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Bare laboratorier som er godkjent i samsvar med Good Laboratory Practice (GLP) og/eller akkreditert etter NS-EN/IEC 17025:1999 kan benyttes til uttesting.

Kommunen plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene og råstoffene som benyttes skal fortløpende vurderes. Skadelige effekter knyttet både til produksjon, til bruk og til endelig deponering skal vurderes. Det skal også vurderes om det fins alternative stoffer som kan benyttes. Der bedre alternativer finnes, skal avløpsanlegget benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe, jamfør produktkontrollen § 3a.

8 Energistyringssystem

Kommunen skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av anlegget. Energistyringssystemet skal inngå i virksomhetens internkontroll, jamfør punkt 16.

Kommunen skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig eller medfører urimelige kostnader.

9 Utforming og drift av avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning

Kommunen plikter gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Avløpsanlegget (avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning) skal utformes og vedlikeholdes slik at anlegget fungerer etter sin hensikt. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året.

Det skal tas høyde for mulige klimaendringer ved dimensjonering og utforming av avløpsanlegget (se veiledning 2317/2007 fra SFT om klimatilpasninger og mulige tiltak i avløpsanlegg).

Avløpsanlegget skal utformes slik at det går an å måle og ta representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst.

Avløpsnettets skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper
- b) forebygging av lekkasjer
- c) begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Kommunen skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettets.

Utslippssted: Etter rensing skal avløpsvannet slippes ut i Krøderen via en dykket utløpsledning og på en slik måte at avløpsvannet blandes best mulig med vannet i innsjøen.

10 Utslippskontroll og overløp

Kommunen skal ha en samlet oversikt over alle kommunale utslipp til berørte resipienter, herunder utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer og andre direkteutslipp.

Overløp skal beregnes av kommunen på grunnlag av kalibrerte simuleringsmodeller eller bedre metoder. Metoder for dokumentasjon av forureningsutslipp er blant annet beskrevet i rapport 99/1999 fra NORVAR (Norsk Vann).

Kommunen skal beregne utslipp fra nødoverløp på grunnlag av registrert driftstans ved pumpestasjoner, renseanlegg og lignende, eventuelt ved direkte målinger av vannmengder og konsentrasjoner. Alle utslipp fra nødoverløp skal registreres og behandles som avvik (se vilkår 16).

Utslipp som følge av lekkasjer, feilkoblinger og lignende skal angis av kommunen på grunnlag av beregnet virkningsgrad for transportsystemet, hvis ikke bedre metoder brukes. Det kan, ut fra et faglig begrunnet skjønn, gjøres fradrag i utslippet til resipient på grunn av tilbakeholdelse i grunnen.

11 Prøvetaking og analyse

Kommunen skal sørge for at det tas prøver av innløpsvann og av rensset avløpsvann ved renseanlegget. Under prøvetaking skal vannføringen til anlegget måles med en usikkerhet på maksimalt 10 % og registreres. Virksomheter som utfører prøvetaking, herunder konservering, skal fra 31. desember 2008 være akkreditert for prøvetaking eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for prøvetaking godkjent av en kvalifisert nøytral instans.

Prøvene skal være representative for avløpsvannet og tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året. Prøvetakingstidspunktet skal være i samsvar med en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Prøvene skal konserveres og oppbevares i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis.

Vannprøver fra anlegget skal analyseres for BOF_5 , KOF_{Cr} og tot-P.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF_5 eller KOF_{Cr} . Det skal tas døgn- eller ukeblandprøve når prøven skal analyseres for tot-P. Det skal minst tas 12 prøver per år.

Hvis prøvetakingen av utløpsvannet er lokalisert slik at prøven ikke inkluderer avløpsvann som går i overløp i eller ved renseanlegget, skal overløpsbidraget måles, registreres og medregnes i rensegraden.

Prøvene skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analysemetoder nevnt i forurensningsforskriftens kapittel 11 vedlegg 2 punkt 2.2 skal benyttes. Alternativt kan analysemetoder med dokumentert høy korrelasjon med analysemetodene i forurensningsforskriftens kapittel 11 vedlegg 2 punkt 2.2 benyttes.

Fylkesmannen kan fastsette at kommunen kan analysere på andre parametere enn BOF_5 og KOF_{Cr} hvis det er påvist en høy statistisk korrelasjon mellom ønsket parameter og parameteren utslippskontrollen ønskes basert på. Kommunens rapportering skal likevel være basert på parameterne BOF_5 og KOF_{Cr} .

12 Vurdering av analyseresultater

Rensegraden for fosfor skal være basert på årlig middelerverdi.

Krav til rensing av organisk stoff, målt som biologisk oksygenforbruk (BOF_5) og kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr}), omtales i regelverket som sekundærrensekravet. Ved bestemmelse av om sekundærrensekravet er overholdt skal følgende legges til grunn:

- a) Et visst antall prøver kan være under renseeffektkravet eller over konsentrasjonskravet. Per i dag er antallet gitt i forurensningsforskriften § 14-13.
- b) For at konsentrasjonskravet for BOF_5 og KOF_{Cr} skal være overholdt, skal den høyeste analyseverdien som er basert på prøvetaking under normale driftsforhold ikke overskride konsentrasjonskravet med 100 %.
- c) Konsentrasjonskravet eller renseeffektkravet for både BOF_5 og KOF_{Cr} må oppfylles. Det betyr at konsentrasjonskravet for BOF_5 og renseeffektkravet for KOF_{Cr} kan etterkommes, og motsatt. Se SFTs kommentarer til forurensningsforskriften kapittel 14.

Det skal ikke tas hensyn til ekstreme analyseverdier hvis disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør (se informasjonsark TA 2220/2007 fra SFT om annullering av avløpsprøver på kommunale renseanlegg).

13 Resipientovervåking

Kommunen skal ha et program for prøvetaking og rapportering av vannkvaliteten i Krøderen. I tillegg skal kommunen sørge for overvåking av lokale effekter av eventuelle andre utslipp fra renseanlegget, for eksempel utslipp fra nødoverløp. Parametervalg og prøvetakingshyppighet skal være tilpasset vedtatte brukerinteresser.

14 Akutt forurensning – beredskap og varsling

Kommunen skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang hvert år.

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av betydning skal varsles i samsvar med forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Kommunen skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

Kommunen plikter snarest å varsle Fylkesmannen hvis utslippet er overskredet med 100 % av det renskravene tilsier. Se kommentarer til forurensningsforskriften fra SFT for vurdering av når utslippet er overskredet med 100 %.

15 Rapportering

15.1 Rapportering til KOSTRA

Kommunens rapporteringsplikt til KOSTRA følger av gjeldende forskrift. Kommunen skal rapportere resultater fra kontrollprøver etter avsluttet kalenderår. Per dags dato skal tall fra foregående år rapporteres **innen 15. februar**.

15.2 Rapportering til Fylkesmannen

Kommunen skal rapportere resultater fra kontrollprøver og data fra resipientovervåking etter avsluttet kalenderår. Rapporten for hvert foregående år skal sendes Fylkesmannen **innen 1. juli**. Vi ber om at rapporteringen gjøres elektronisk til postmottak@fmbu.no.

Rapporteringen til Fylkesmannen skal utformes i samsvar med nærmere angitte retningslinjer fra Fylkesmannen og omfatte følgende tema:

- utslippsmengder (fordelt på utslipp fra renseanlegg, overløp, nødoverløp, lekkasjer, overvannsutslipp og eventuelle direkteutslipp)
- status for og utvikling i vannkvalitet for aktuelle resipienter
- kartpresentasjon av rensedistriktene med markering av områder som er og ikke er tilknyttet avløpsanlegg samt tall for antall PE som tilhører de to grupperingene
- overholdelse av tidsfrister

Rapporteringen til Fylkesmannen skal dokumentere om vilkårene som er stilt i tillatelsen er overholdt. Den skal videre inneholde en redegjørelse for årsakene til eventuelle avvik, og hvilke tiltak som er iverksatt for å rette opp påviste avvik.

16 Internkontroll

16.1 Generelt

Noresund avløpsanlegg skal innføre og utøve internkontroll i samsvar med forskrift nr. 1127 av 12. juni 1996 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften). En grundig og systematisk internkontroll skal blant annet være med på å sikre at kravene i denne utslippstillatelsen overholdes. Deler av internkontrollen skal være skriftlig, jamfør internkontrollforskriften § 5, 2. ledd.

16.2 Risikovurdering og forebyggende tiltak

Kommunen skal vurdere virksomhetens fare for forurensning av det ytre miljø, jamfør internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6. Kommunen skal vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Risikovurderingen skal dokumenteres, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning av vann, grunn og luft. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal kommunen om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

17 Ansvarsforhold, forurensningsgebyr og straffeansvar

Kommunen er ansvarlig for at kravene i utslippstillatelsen overholdes.

Denne tillatelsen fritar ikke kommunen for innhenting av tillatelser fra andre myndigheter for andre sider av virksomheten som gjelder for eksempel arbeidsmiljø, brann, elektrisitet og eksplosjonsvern.

Tillatelsen fritar ikke kommunen for plikt til å betale erstatning etter gjeldende erstatningsregler.

Større tiltak må planlegges i god tid og bør legges til årstider der utslipp har minst skadevirkninger i resipienten og der brukerinteressene berøres minst.

18 Eierskifte

Hvis vesentlige deler av avløpsanlegget overdras til ny eier skal Fylkesmannen opplyses om dette snarest og senest en måned etter eierskiftet.

19 Nedleggelse

Hvis en vesentlig del av avløpsanlegget blir nedlagt eller stanser for en lengre periode, skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Hvis anlegget kan medføre forurensning etter nedleggelse eller driftsstans, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal kommunen sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

20 Tilsyn

Kommune plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger føre tilsyn med avløpsanlegget til enhver tid, jamfør forurensningsloven § 50.